Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö asiassa HE 54/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vesiliikennelain muuttamisesta

Tukesin lausunto koskien tapahtumaturvallisuussääntelyn uudistamistarpeiden selvittämistä

Taustaa

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt 10.5.2021 mennessä lausuntoa asiassa HE 54/2021 vp. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on arvioinut esitystä kuluttajapalveluiden turvallisuuden näkökulmasta.

Tukes valvoo kuluttajaturvallisuuslain (920/2011) nojalla kuluttajapalveluiden turvallisuutta. Kuluttajaturvallisuuslaki on luonteeltaan yleislaki, joka tulee sovellettavaksi, jos palvelukohtaisessa erityislainsäädännössä ei ole säädetty turvallisuusvaatimuksista. Tukes valvoo kuluttajaturvallisuuslain nojalla muun muassa yleisötapahtumien asiakasturvallisuutta ja tapahtumien palvelusisällön turvallisuutta (crowd management and safety) siltä osin kuin muussa lainsäädännössä ei ole säädetty turvallisuusvaatimuksista.

Tapahtumaturvallisuuskentän sääntelytarpeiden kartoittaminen kokonaisuutena

Hallituksen esityksessä on tuotu esille, että aiemmin lausunnolle lähteneeseen versioon sisältyi myös esitys vesillä järjestettävien tapahtumien turvallisuuden lisäämisestä, ja ehdotusta kannatettiin yleisesti. Ehdotuksessa olisi mahdollistettu vesiliikenteen keskeyttäminen tapahtumien turvallisuuden lisäämiseksi. Jatkovalmistelussa kuitenkin todettiin, että tapahtumien turvallisuutta ja viranomaisvastuita on syytä arvioida perusteellisemmin ja kokonaisuutena eri lakien näkökulmista. Ehdotuksesta luovuttiin jatkovalmistelun yhteydessä. Tukes kannatti aiemmassa lausunnossaan jatkovalmistelussa poistettua pykälää, ja pitää sitä edelleen kannatettavana.

Tukes pitää kannatettavana sitä, että tapahtumaturvallisuuteen liittyvää sääntelykokonaisuutta kartoitetaan kokonaisuutena tilanteen selkeyttämiseksi. Myös onnettomuustutkintakeskus (Otkes) on tuonut esille useassa onnettomuustutkinnassaan yleisötapahtumiin liittyvän sääntelyn ja valvonnan haasteita. Sääntely koetaan monimutkaiseksi eikä sitä tunneta riittävästi. Valvontaa toteutetaan usean viranomaisen toimesta eri näkökulmista ja kokonaisuus on käytännön toimijoille vaikeaselkoinen. Tapahtumaturvallisuuden alalla on tapahtunut useita vakavia ja kuolemaan johtaneita onnettomuuksia lähivuosina, kuten Hangon Poker Runissa vuonna 2020 ja kaksi onnettomuutta rallikilpailuissa vuonna 2018.

Tukes haluaa kuitenkin nostaa esille sen, että selvitystyö koskee laajempaa joukkoa säädöksiä kuin mitä on tuotu esille hallituksen esityksessä. Hallituksen esityksessä on nostettu esille vesiliikennelaki ja kokonaisuudistuksen alla oleva pelastuslaki. Tapahtumaturvallisuuteen liittyy kuitenkin erittäin olennaisesti myös sisäministeriön hallinnonalalta kokoontumislaki (530/1999) ja järjestyslaki (612/2003), jota valvoo poliisi, sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan kuuluva kuluttajaturvallisuuslaki, jota valvoo Tukes.

Selvitystyön aikataulu ja sen vaikutukset yleisötapahtumien turvallisuustilanteeseen lähivuosina

Tunnistamme sen, että kokonaisvaltainen selvitystyö ja sen perusteella tehtävien toimien valmistelu vie aikaa. Haluamme kuitenkin nostaa valvovana viranomaisena esille huolen suunnitellusta aikataulusta. Sekä lausunnonalaisessa hallituksen esityksessä että pelastuslain esiselvityksessä ollaan todettu, että tapahtumaturvallisuutta koskeva selvitystyö on syytä tehdä yhteistyössä eri hallinnonalojen kanssa kokonaisvaltaisesti ja erillään nyt käynnissä olevista lakihankkeista. Vesiliikenteen osalta selvitystyö on kytketty vuosien 2022-2026 liikenneturvallisuusstrategiaan.

Tukes haluaa nostaa esille huolen siitä, että kokonaisvaltaisen eri hallinnonaloja yhdistävän selvitystyön resursointi, aloittaminen ja tekeminen vie aikaa siten, että tarvittavien turvallisuutta parantavien toimien tekeminen siirtyy vuosien päähän. Selvitystoimet tulee tehdä huolella, mutta samalla se tarkoittaa nykyisten ongelmien säilymistä pitkälle tulevaisuuteen.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 505 2000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Nykytilanne on kuitenkin kestämätön. Tukes ehdottaa valiokunnalle harkittavaksi, että jatkovalmistelussa poistettu pykälä palautettaisiin osaksi vesiliikennelakia. Tällöin vesiliikenne voitaisiin keskeyttää järjestettäessä yleisötapahtumaa vesillä. Vesiliikennelaki ei ratkaisisi kaikkia tapahtumaturvallisuussääntelyn kokonaisuuden ongelmia, mutta se mahdollistaisi osaltaan aiempaa yleisöturvallisempien tapahtumien järjestämisen vesillä jo lähivuosina.

Kimmo Peltonen
pääjohtaja
Turvallisuus-ja kemikaalivirasto Tukes

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Liitteet	-
Jakelu	LiV
Tiedoksi	-

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Denna handling har upprättats och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Pääjohtaja Kimmo Peltonen
10.5.2021

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Säkerhets- och kemikalieverket
Finnish Safety and Chemicals Agency

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
FI-00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
FI-33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
FI-96100 Rovaniemi

Vaihde / Tel.
+358 29 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9